

**Uitwerking 'Wat is lokaal (en hoe
doen we dat?)'
bij energieprojecten op land**
samenvatting expert meetings

17 juni 2021

1 juli 2021

Intro: Zon en wind in gemeente Groningen

Opgave: 310MWp
Nu al: 80MWp

Zonnepanelen op alle geschikte daken

40 %
energie besparen

←Routekaart

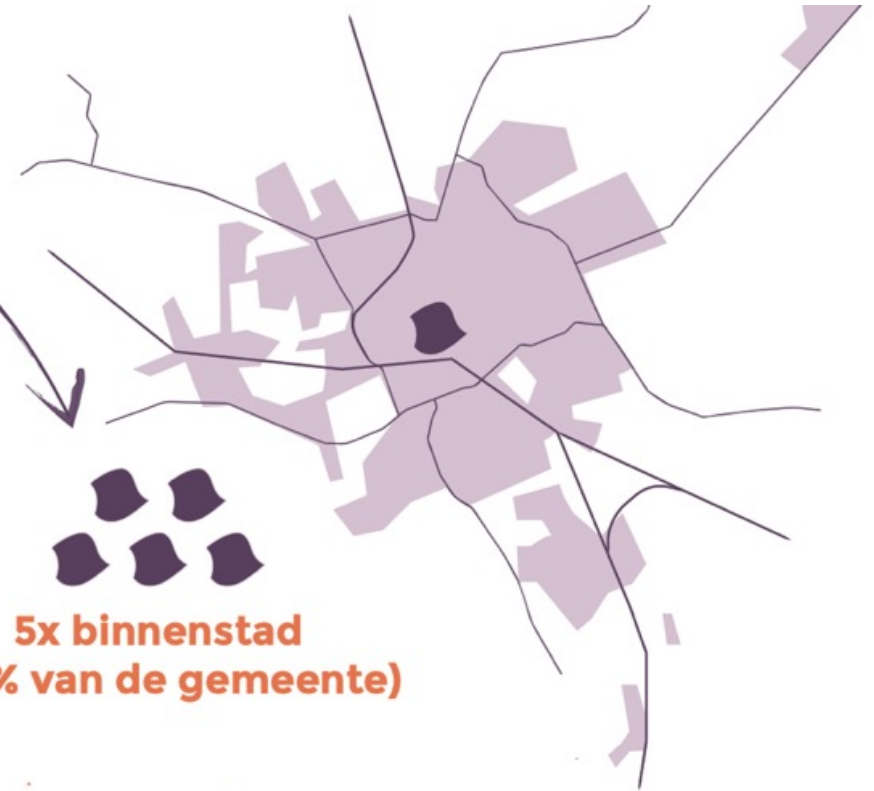

450-700 hectare zonneparken

12 windturbines

Opgave: 500MWp
Nu al: 150MWp

5x binnenstad
(= 3% van de gemeente)

Intro: onderscheid tussen grote en kleinere projecten

- ☀️ Twee grote gemeentelijke zonneparken
 - ☀️ gebiedsvisie Meerstad-Noord
 - ☀️ zoekgebied Westpoort-Noord
- ☀️ Grote windmolens: Windverkenning
- ☀️ Kleine zonneparken
 - ☀️ max. 10 ha (vaak veel kleiner!), lokaal, van en voor de buurt, landschappelijk inpasbaar
- ☀️ Kleine wind?
 - ☀️ we volgen provinciaal beleid, mogelijk later aansluiten bij kleine zon

Intro: grote en kleine projecten: sociaal of lokaal

- Grote zon- en windprojecten: door gemeente zelf
 - *Sociaal eigendom: opbrengsten in Energiefonds*
 - *Altijd samen met de omgeving: inpassing en deels ook lokaal eigendom*
- Kleine projecten: altijd lokaal initiatief
- Geen initiatieven door commerciële partijen, of van buiten de gemeente

Intro: waarom vinden we kleine projecten belangrijk?

- ☀️ Behoeftte van lokale initiatieven
- ☀️ Inwoners aan zet, gemeente helpt daarbij
- ☀️ Meerdere kleine zonneparkjes zijn samen ook groot
- ☀️ Energietransitie dichtbij, maar wel (zo)als je zelf wilt
- ☀️ Wie doun't zulf!

Intro: lokaal eigendom, waar staan we?

Moties gemeenteraad

- ☀ Eerlijke verdeling lasten en lusten
- ☀ Omgeving moet kunnen meeprofiteren
- ☀ Geen miljonairs creëren
- ☀ Toegankelijk voor iedere portemonnee

- ☀ **Windverkenning:** procesaanpak
- ☀ **Meerstad-Noord** (175ha): procesparticipatie en financiële participatie
- ☀ **Concept-beleidskader zonneparken** (vooral kleine projecten)

Intro: lokaal eigendom als uitgangspunt

Definitie van lokaal eigendom:

- *lokale initiatieven ontwikkelen en exploiteren energieprojecten voor eigen rekening en risico,*
- *zodat lusten en lasten in de omgeving eerlijk kunnen worden verdeeld.*
- *Opbrengsten lokaal aanwenden voor lastenverlichting, verduurzaming en leefbaarheid*
- *Brede deelname moet worden gegarandeerd door:*
 - *maximaal 5000Wp per deelnemer bij zon*
 - *maximaal 2000W per deelnemer bij wind*

Maar hoe werken we dat praktisch uit?

Intro: uitwerking in concept-beleid tot nu toe

Bij lokale projecten (of lokale projectdelen):

- ☀ Minimaal 50%
- ☀ Afspraken met initiatiefnemer over opzet participatie in SOK, vóórdát vergunningtraject start
- ☀ Brede deelname: max. 5000Wp (zon) en 2000W (wind) per deelnemer
- ☀ Geen draagvlak, geen project

Intro: lokaal eigendom vastleggen

- Inspanningsverplichting aan initiatiefnemers om draagvlak voor de plannen te organiseren.

- Besluit planologische medewerking indien voldoende inspanning is geleverd.

Ontleend aan EnergieSamen ©

GRONINGEN
GEEFT **ENERGIE**

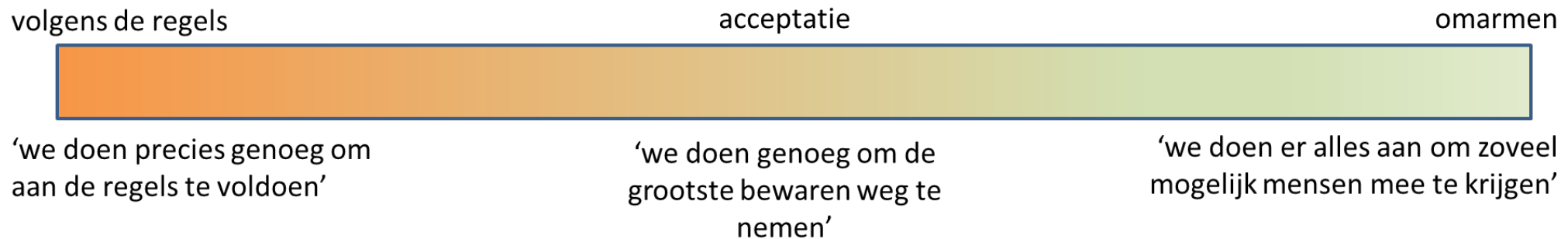
Impressie expertmeeting 17 juni 2021

1^e expert meeting 17 juni 2021: opzet

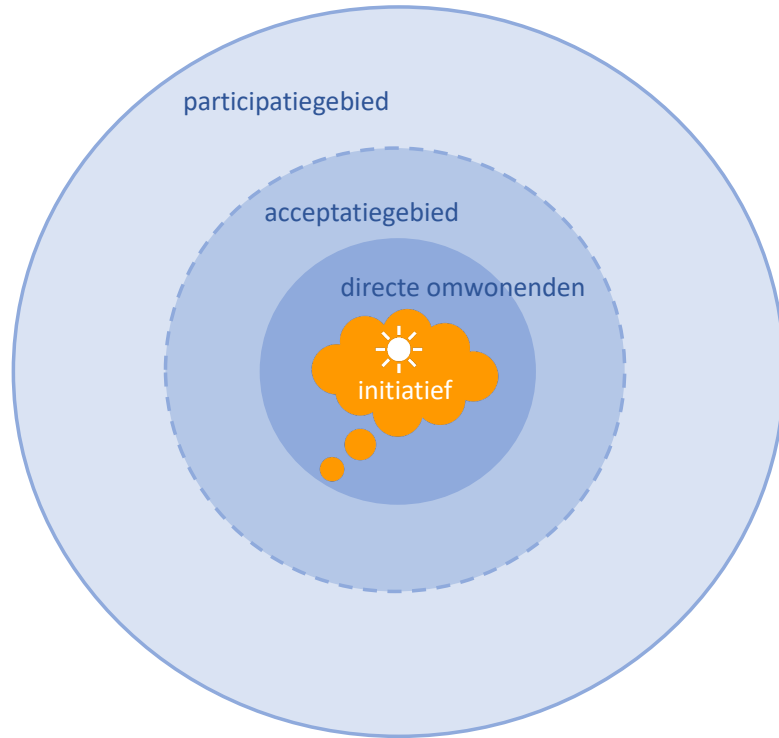
- ☀ Doel was bij experts te toetsen welke randvoorwaarden we kunnen hanteren, en welke regelgeving relevant is.
- ☀ We hadden interne en externe experts uitgenodigd op het gebied van ruimtelijke ordening, energietransitie, bestuursrecht en participatieprocessen.
- ☀ Zij hebben ook enkele rapporten en andere beleidsstukken aangeleverd.

1^e expert meeting 17 juni 2021

- ☀️ Afbakening reikwijdte 'lokaal' op basis van jurisprudentie
- ☀️ Uitwerking van inpassing, mitigatie, compensatie, en gepaste wijze/moment voor welke doelgroep
- ☀️ Wat willen we bereiken met goede participatie en lokaal eigendom?

Afbakening

Bron: NDDISFdv/JL vs. 0.9 CC-NC (2017)

1. Directe omwonenden

- zon: zicht op project, max. 700m
- grote wind: 850m
zij zijn belanghebbende (eventueel planschade)

2. Acceptatiegebied ('gebruikers')

- zon: maatwerk op basis van omgevingskenmerken, of max. 1250m
- wind: 10 x tiphoogte

3. Participatiegebied

- de rest van de gemeente

GRONINGEN
GEEFT **ENERGIE**

Inzet participatiemiddelen per doelgroep

	Inpassing, mitigatie, compensatie	Lokaal eigendom
Direct omwonenden (<i>belanghebbenden</i>)	XXX	Recht op deelname (tot max. 50%, gemaximeerd op max. deelname per huishouden)
Acceptatiegebied (<i>gebruikers</i>)	XX	Mogelijkheid tot deelname via lokaal eigendom tot 100%, aanvullend op deelname door direct omwonenden
Participatiegebied (<i>rest van de gemeente</i>)		

Impressie expertmeeting 1 juli

2^e expert meeting 1 juli 2021: opzet

- ☀ Doel was bij lokale organisaties op te halen welke zaken zijn belangrijk vinden en welke aandachtspunten van belang zijn.
- ☀ Uitgenodigd waren vertegenwoordigers van enkele lokale (belangen)organisaties, soms al betrokken bij andere energieprojecten.
- ☀ Deze partijen werden door ons benaderd omdat zij in eerdere stappen expliciet hebben aangegeven ideeën op het vlak van participatie en lokaal eigendom hebben.
- ☀ Niet iedereen die was uitgenodigd kon erbij zijn. Met twee partijen is een losse afspraak gemaakt, en enkele partijen hebben concrete suggesties op papier aangeleverd.
- ☀ Deze expert meeting werd online uitgezonden en is op www.gemeente.groningen.nl/zon nog te bekijken.

Wat is lokaal?

- Dat kan verschillen per project
- Direct omwonenden moeten een grotere stem hebben dan anderen
- Gebruikers van een gebied mogen ook meepraten

(dit komt overeen met de uitkomsten van de eerste expert meeting)

Wat is voor een omwonende het belangrijkste bij een energieproject in de omgeving? (1)

- Aanwezigen geven vooral aan als volwaardig en gelijkwaardige gesprekspartner **echte invloed** te willen hebben op de plannen
- Processtappen met omwonenden moeten vooraf glashelder zijn
- Een initiatiefnemer van een project is bij voorkeur lokaal (uit de gemeente), maar dat hoeft niet zolang het proces zorgvuldig wordt doorlopen (zie hierboven)
- Belangrijke voorwaarde is dat een buurt of dorp helder heeft wat de opgave is, en dat er gedeeld urgentiebesef is. Is dit er niet, dan is een vervolgstap niet zinvol

Wat is voor een omwonende het belangrijkste bij een energieproject in de omgeving? (2)

- De conclusie van aanwezigen is, dat lokaal eigendom op zichzelf wel essentieel is voor een goede project opzet (van en voor de omgeving immers), maar dat lokaal eigendom niet hetzelfde is als lokaal draagvlak
- Voor lokaal draagvlak zijn diverse processtappen nodig met zeggenschap over opgave, locatiekeuze, ontwerp en inrichting, compensatie, eigenaarschap, etc.

Het begint bij de opgave...

- Welke opgave ligt er voor een buurt of deel van de gemeente?
‘Verdelen van de RES-jes’ 😊 Opmerking: dit kan ook breder zijn dan alleen voor energie (bijv. klimaat -> landbouw, natuur, etc). Belangrijk is dat de opgave rechtvaardig gevonden wordt (t.o.v. rest Nederland, burgers vs. bedrijfsleven, Stad vs. Ommeland)
- Een buurt moet zelf kunnen (mee)beslissen hoe ze de opgave willen invullen
- Maak dit onderdeel van het proces, voordat je tot concrete projectvoorstellen komt
- Bouw een vangnet in het proces in: komt de omgeving er niet uit, dan is de gemeente weer aan zet.

Kun je meten of er voldoende draagvlak is?

- Hierover verschillen de meningen
- Wie bepaalt of er voldoende draagvlak is? Is dat aan de gemeenteraad, op basis van onderbouwd voorstel? Of kan dat gemeten worden?
- Er worden suggesties gedaan over het meten van 'consent'. In Fryslân is ervaring met het vastleggen dat maximaal 25% van de directe omgeving (reikwijdte per project te bepalen) expliciet tegen mag zijn om een voorstel goed te kunnen keuren
- Een andere of aanvullende manier is het vaststellen of nog 'beargumenteerde bezwaren' zijn
- Uiteindelijk neemt altijd de gemeenteraad het finale besluit

Aanvullende input

Aanvullingen

Stichting Landelijk Gebied Haren (schriftelijk, 20 april 2021)

- *lokaal eigendom is niet lokaal draagvlak*
- *initiatiefnemer moet vooraf overeenstemming met omgeving bereiken*
- *voorstel: schrijf stappenplan voor waar initiatiefnemer zich aan moet houden*

Nynke Kloppenburg (Garmerwolde) (gesprek 1 juli 2021, zie ook enquête [Fledderbos](#))

- *fasering in de tijd, zodat per trede zonneladder bekeken kan worden wat nodig is*
- *maak opbrengsten voor de omgeving beschikbaar via korting op gemeentelijke belastingen*

Grunneger Power (1^e gesprek 6 juli 2021, wordt nog aangevuld)

- *let op: de animo voor energieprojecten met eigen inleg van bewoners kan beperkt zijn*

Hoe verder?

Vervolgproces

- Input uit beide expert meetings, schriftelijke inbreng en gesprekken wordt ingezet bij formuleren gemeentelijk kader voor participatie bij energieprojecten
- We werken dat deze zomer uit. We denken eraan ook een begeleidende notitie op te stellen met de achterliggende afwegingen om tot dit beleid te komen
- In september worden voorstellen aan college en gemeenteraad voorgelegd m.b.t. zonneparken
- Mogelijk wordt vooraf nog contact gezocht om verder te sparren, en denk ook gerust met ons mee als je nog verdere tips of gedachten hebt.

Dank voor ieders bijdrage!

**Uitwerking ‘Wat is lokaal (en hoe
doen we dat?)’**

bij energieprojecten op land

expert meetings 17 juni en 1 juli 2021

Voor meer info kijk op <https://gemeente.groningen.nl/zon>

